

הרב דוד יוסף

רבה של "הר נוף" וראש בית המדרש "יחזו דעת"

ב"ה ירושלים, י"ח אלול תשע"ב

לכבוד

חברת "ארד טכנולוגיות מדידה בע"מ"

שלום וישע רב,

אודות שאלתכם בענין מערכת דיגיטלית לקריאת מד מים, אם יש בזה חשש איסור בשבת, מחמת שבשעת פתיחת הברז בבית, פעמים שהדבר גורם להפעלת המערכת.

לאחר בדיקת השאלה מכל צדדיה, הנני להשיב בקצרה:

א. כפי מה שהוכיחו כמה תלמידי חכמים שבדקו באופן יסודי את פעולת המערכת הדיגיטלית לקריאת מד המים הנ"ל, בודאי שאין בפעולה החשמלית הנגרמת מחמת פתיחת הברז בבית איסור מן התורה כלל, ואולי יש בזה איסור דרבנן.

ב. פתיחת ברז המים בבית פעמים שאינה גורמת להפעלת מד המים כלל, ופעמים שהיא גורמת להפעלת מד המים, והדבר תלוי בכמות המים היוצאים, ואחר שיוצאת כמות מרובה מתחיל מד המים לפעול, וברוב הפעמים כשפותחים את ברז המים אין אותו מד מים מופעל כלל. ולפי זה יש לומר שמכיון שהאדם הפותח את ברז המים שבביתו, אין דעתו כלל על הפעלת אותו מד מים, אלא דעתו על המים שחפ"ן להשתמש בהם באותה שעה, נחשב לדבר שאינו מתכוין, שנפסק להלכה בשלחן ערוך (סימן שלו סעיף א') שמוותר.

ג. גם אילו היה הדבר ברור שפתיחת הברז גורמת מיד להפעלת מד המים, ואם כן הרי זה פסיק רישיה שאסור, מכל מקום לפי האמור לעיל הרי אותו אדם שפותח את ברז המים לא ניחא ליה כלל בהפעלת מד המים, ולא איכפת לו ממנו כלל, ואדרבה הרי הוא חפ"ן יותר שלא יפעל אותו מד מים כלל, ואם כן הוי פסיק רישיה דלא ניחא ליה, ולפי מה שאומרים המומחים לדבר, אין כאן איסור מן התורה בהפעלה החשמלית של אותו מד מים, ויש לדון אם יש בזה אפילו איסור דרבנן, ואם תמצא לומר שעל כל פנים יש בהפעלה זו איסור דרבנן, הרי לדעת רבים מרבנותינו הפוסקים יש להקל בפסיק רישיה דלא ניחא ליה בדרבנן, ולדעת אאמור"ר מרן הראש"ל שליט"א בשו"ת יביע אומר חלק ה' (חלק אורח חיים סימנים כז-ל) ובשאר ספריו בכמה דוכתי, כן עיקר להלכה להקל בכל פסיק רישיה דלא ניחא ליה בדרבנן, והביא כן בשם רבים מרבנותינו הראשונים והאחרונים.

ד. פעולת אותו מד מים נעשית מחמת פתיחת ברז המים שבבית, ועל ידי שיוצאים המים מן הברז פעמים שמתחיל אותו מד מים לפעול, ולדעת רבים מרבנותינו הפוסקים עצם פתיחת הברז נחשבת לגרמא, שאינה אלא הסרת המונע מן המים לצאת, וכן כתב בשו"ת חתם סופר (חלק יורה דעה סימן ריד), ולדעת רבים מהפוסקים מעשה שהוא גרמא בשבת אינו אסור אלא מדרבנן, ועיין בנידון זה באורך בשו"ת יביע אומר חלק ד' (חלק אורח חיים סימן לד אות לו, וסימן לה אות ה' והלאה). ולפי זה בנידוננו אפילו אם תמצא לומר שהוא פסיק רישיה, הוי פסיק רישיה דלא ניחא ליה בתרי דרבנן.

לאור כל האמור, נראה לי שיש להקל להשתמש באותו מד מים דיגיטלי בשבת אף לכתחלה, ואין בזה שום פקפוק, ובפרט אחר שראיתי תשובת מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל, שכתב להתיר בכיוצא בזה, (ונדפסה תשובתו בספר עשרת שלמה עמוד יג), וכן הסכים הגר"נ קרליין בספר חוט שני (עמוד שלד) להקל בזה כשהוא באופן שאין פעולת אותו מד מים נעשית בכל פעם בשעת פתיחת הברז אלא לאחר מספר פעמים, ומשום שאין זה פסיק רישיה אלא הוי דבר שאינו מתכוין. וע"ש. וכן הסכים הגאון רבי זלמן נחמיה גולדברג שליט"א.

יש לציין כי כל האמור לעיל הוא על אותו מד מים דיגיטלי שקיבל את אישורו של הגאון רבי לוי יצחק הלפרין שליט"א ראש המכון הטכנולוגי להלכה, שבדק את הדבר באופן יסודי, והראה לזה פנים בהלכה שיש להקל בזה אפילו לכתחלה.

והצעתי כל הדברים הנ"ל בפני אאמור"ר מרן הראש"ל שליט"א, והסכים אתי להלכה ולמעשה שיש להקל בזה אפילו לכתחלה.

י. חיים שני

אני מסכים על הדבר, וזהו להחיותו

דוד יוסף

ב"ה אלול תשע"ב

כבוד הרב דוד יוסף

אותו פשוטו אגמגגן של הרב יביע אומר שליט"א
יש לו נתיקו הולכה על הדין של יוסף שליט"א
אני מסכים ביוצא בזה לקבל את הדין שליט"א
למען, וקבלו בקצרה חכמת אבות שליט"א
את השמן הזה של יביע אומר שליט"א
המורה בביתו של הרב יביע אומר שליט"א